

**UCHWAŁA NR XXI/417/2016
RADY MIASTA KIELCE**

z dnia 18 lutego 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Programu ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla - STOP DLA CZADU”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1515¹⁾), art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1445²⁾) art. 17 ust. 2 pkt 4, art. 19 pkt 16 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163³⁾) uchwała się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Program ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla - STOP DLA CZADU”, zwany dalej Programem, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Finansowanie Programu odbywać się będzie w całości ze środków własnych Miasta Kielce.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kielce.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta

Dariusz Kozak

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego niniejszej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1890

²⁾ zmiany tekstu jednolitego niniejszej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1890

³⁾ zmiany tekstu jednolitego niniejszej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1240, 1310, 1359, 1607 i 1616, 1830, 1893

***Program ochrony mieszkańców Kielc
przed zatruciami tlenkiem węgla***

STOP DLA CZADU

KIELCE, luty 2016 r.

1	Cele „Programu ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla STOP DLA CZADU”.	3
2	Zagrożenie zatruciem tlenkiem węgla.	4
2.1.	Czym jest tlenek węgla i jak powstaje.	4
2.2.	Kto narażony jest na działanie tlenku węgla.	4
2.3.	Urządzenia emitujące tlenek węgla.	5
2.4.	Objawy zatruciem tlenkiem węgla.	5
2.5.	Jak pomóc przy zatruciu tlenkiem węgla?	5
2.6.	Jak zapobiegać zatruciom tlenkiem węgla.	6
3	Adresaci Programu.	7
4	Realizacja Programu.	7
5	Sposób finansowania Programu.	7
6	Koszty realizacji Programu.	7
7	Procedura zamówienia.	7
8	Sposób dystrybucji czujników tlenku węgla.	7
9	Materiały źródłowe.	8

1 Cele „Programu ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla STOP DLA CZADU”.

Każdego roku z powodu zatrucia tlenkiem węgla, ginie w Polsce kilkadziesiąt osób, a kilka tysięcy jest hospitalizowanych. Bardzo często jest to wynikiem braku wiedzy i niewłaściwej eksploatacji znajdujących się w mieszkaniach i domach urządzeń i instalacji grzewczych.

Problem wzrasta szczególnie w okresie jesienno-zimowym, chociaż przypadki zatruc tlenkiem węgla mają miejsce również w ciągu całego roku.

Tlenek węgla (CO), potocznie zwany czadem, jest bezbarwnym i bezwonny (dlatego niewyczuwalnym przez człowieka) silnie trującym gazem, nieco lżejszym od powietrza. Powstaje w wyniku niepełnego spalania (przy niedostatecznym dopływie tlenu) takich paliw jak węgiel, drewno, gaz, benzyna itp. Zagroženiem jest nie tylko brak dopływu powietrza, ale też nieprawidłowy odpływ spalin. Groźne są zapchane lub nieszczelne przewody kominowe oraz uszkodzone połączenia między kominami i piecami. Szczelnie pozamykane okna (czasami jeszcze dodatkowo uszczelnione), pozaklejane kratki wentylacyjne, brak otworów wentylacyjnych w drzwiach łazienkowych, jak również brak regularnych kontroli drożności przewodów wentylacyjnych i kominowych.

Potencjalne źródła tlenku węgla (czadu) w pomieszczeniach mieszkalnych to: gazowe podgrzewacze wody, piece węglowe, gazowe lub olejowe i kuchnie gazowe, kominki, gazowe lub naftowe ogrzewacze pomieszczeń, piece kaflowe oraz kuchnie gazowe lub węglowe.

Niebezpieczeństwo zaszczadzenia wynika z faktu, że tlenek węgla jest gazem niewyczuwalnym dla człowieka. Dostaje się do organizmu przez układ oddechowy, a następnie jest wchłaniany do krwioobiegu. W układzie oddechowym człowieka tlenek węgla wiąże się z hemoglobina 210 razy szybciej niż tlen, blokując dopływ tlenu do organizmu. Stwarza to poważne zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka. Uniemożliwia prawidłowe rozprowadzanie tlenu we krwi i powoduje uszkodzenia mózgu oraz innych narządów. Następstwem ostrego zatrucia może być nieodwracalne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, niewydolność wieńcowa i zawał albo nawet śmierć.

Podstawowym celem „Programu ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla STOP DLA CZADU” dalej zwanym Programem jest wsparcie mieszkańców poprzez zakup oraz instalację czujników tlenku węgla.

2 Zagrożenie zatruciem tlenkiem węgla.

2.1. Czym jest tlenek węgla i jak powstaje.

Tlenek węgla, potocznie zwany czadem, jest gazem silnie trującym, bezbarwnym i bezwonny, nieco lżejszym od powietrza, co powoduje, że łatwo się z nim miesza i w nim rozprzestrzenia. Powstaje w wyniku niepełnego spalania wielu paliw, m.in.: drewna, oleju, gazu, benzyny, nafty, propanu, węgla, ropy, spowodowanego brakiem odpowiedniej ilości tlenu, niezbędnej do zupełnego spalania. Może to wynikać z braku dopływu świeżego (zewnętrznego) powietrza do urządzenia, w którym następuje spalanie albo z powodu zanieczyszczenia, zużycia lub złej regulacji palnika gazowego, a także przedwczesnego zamknięcia paleniska pieca lub kuchni. Jest to szczególnie groźne w mieszkaniach, w których okna są szczelnie zamknięte lub uszczelnione na zimę, a wentylacja jest wadliwa, bądź wcale nie działa. Czad może powstać także w czasie pożaru. Brak sygnałów, które alarmowałyby ludzi o obecności tlenku węgla stanowi istotny czynnik, który przyczynia się do zatrucia tą substancją. Niebezpieczeństwo zaczadzenia wynika z faktu, że tlenek węgla jest gazem niewyczuwalnym dla człowieka. Dostaje się do organizmu przez układ oddechowy, a następnie jest wchłaniany do krwioobiegu. W układzie oddechowym człowieka tlenek węgla wiąże się z hemoglobina 210 razy szybciej niż tlen, blokując dopływ tlenu do organizmu. Stwarza to poważne zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka. Uniemożliwia prawidłowe rozprowadzanie tlenu we krwi i powoduje uszkodzenia mózgu oraz innych narządów. Następstwem ostrego zatrucia może być nieodwracalne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, niewydolność wieńcowa i zawał albo nawet śmierć.

2.2. Kto narażony jest na działanie tlenku węgla.

Na działanie tlenku węgla narażona jest każda osoba przebywająca w środowisku nim skażonym. Efekty działania czadu, przy takim samym stężeniu, mogą być jednak różne dla różnych osób.

Do grupy największego ryzyka należą:

- noworodki i niemowlęta (obok normalnej hemoglobiny występuje u nich hemoglobina płodowa, która wiąże dwukrotnie więcej tlenku węgla, niż zwykła hemoglobina),
- dzieci,
- kobiety ciężarne,
- osoby w podeszłym wieku,
- osoby z wadami serca oraz chorobami układu oddechowego.

Cięższym zatruciom ulegają także osoby wykonujące prace związane z dużym wysiłkiem fizycznym. Pracownicy fizyczni znacznie szybciej niż podczas odpoczynku, ze względu na zwiększoną częstość i głębokość oddechu, pochłaniają dawki trujące, a nawet śmiertelne.

2.3. Urządzenia emitujące tlenek węgla.

Generalnie wszystkie urządzenia, które w trakcie swojej pracy spalają paliwo, mogą być źródłem tlenku węgla. Najczęściej są to:

- piecyki łazienkowe,
- piece gazowe,
- piece opalane drewnem, węglem lub olejem opałowym,
- kominki,
- gazowe i naftowe ogrzewacze pomieszczeń,
- piece kaflowe,
- kuchnie gazowe i węglowe,
- urządzenia spalinowe (np. agregaty prądotwórcze),
- silniki pojazdów.

2.4. Objawy zatruciem tlenkiem węgla.

Wpływ stężenia tlenku węgla (czadu) w powietrzu na organizm człowieka wg Centralnego Instytutu Ochrony Pracy-Państwowego Instytutu Badawczego (uwaga: dla CO 1% obj. = 10 000 ppm = 8 600 mg/m³).

Stężenie	Oznaki i objawy
~ 50 ppm	brak objawów
200 ppm	lekki ból głowy po czasie kilku godzin
400 ppm	ból głowy, mdłości, wymioty, osłabienie mięśni, apatia po czasie 1-2 godzin
800 ppm	zapaść, utrata przytomności po 2 godzinach
1600 ppm	zapaść w ciągu 20 minut, ryzyko zgonu po 2 godzinach
3400 ppm	zapaść w ciągu 5-20 minut, ryzyko zgonu po 30 minutach
7000 ppm	zapaść po 1-2 minutach, ryzyko zgonu po 10-15 minutach
Pow. 10 000 ppm	ZGON po czasie 1-3 minut !

2.5. Jak pomóc przy zatruciu tlenkiem węgla.

- należy natychmiast zapewnić dopływ świeżego, czystego powietrza,
- jak najszybciej wynieść osobę poszkodowaną w bezpieczne miejsce, na świeże powietrze,
- rozluźnić poszkodowanemu ubranie – rozpiąć pasek, guziki, ale nie rozbierać go, gdyż nie można doprowadzić do jego przemarznięcia,

- wezwać służby ratownicze (pogotowie ratunkowe – 999, straż pożarna – 998 lub 112); jeśli po wyniesieniu na świeże powietrze zaczadzony nie oddycha, należy niezwłocznie przystąpić do wykonania sztucznego oddychania i masażu serca.

2.6. Jak zapobiegać zatruciom tlenkiem węgla.

- Aby zapewnić bezpieczeństwo domownikom, należy zainstalować detektory tlenku węgla przy urządzeniach wytwarzających spaliny. Detektory czadu sygnalizują obecność tlenku węgla jeszcze przed pojawieniem się pierwszych objawów zatrucia: urządzenie szybciej uruchomi alarm, jeśli stężenie tlenku węgla będzie wyższe.
- Przeprowadzać kontrole techniczne, w tym sprawdzanie szczelności przewodów kominowych, ich systematyczne czyszczenie oraz sprawdzanie występowania dostatecznego ciągu powietrza. Przy używaniu węgla i drewna należy to robić nie rzadziej niż raz na 3 miesiące, natomiast gazu ziemnego czy oleju opałowego – nie rzadziej, niż raz na pół roku. Zarządca budynku lub właściciel ma obowiązek m.in. przeglądu instalacji wentylacyjnej nie rzadziej niż raz w roku.
- Użytkować sprawne techniczne urządzenia, w których odbywa się proces spalania, zgodnie z instrukcją producenta, kontrolować stan techniczny urządzeń grzewczych.
- Stosować urządzenia posiadające stosowne dopuszczenia w zakresie wprowadzenia do obrotu, w sytuacjach wątpliwych należy żądać okazania wystawionej przez producenta lub importera urządzenia tzw. deklaracji zgodności, tj. dokumentu zawierającego informacje o specyfikacji technicznej oraz przeznaczeniu i zakresie stosowania danego urządzenia
- W przypadku wymiany okien na nowe, sprawdzić poprawność działania wentylacji, ponieważ nowe okna są najczęściej o wiele bardziej szczelne w stosunku do wcześniej stosowanych w budynku i mogą pogarszać wentylację.
- Systematycznie sprawdzać ciąg powietrza, np. poprzez przykładanie kartki papieru do otworu bądź kratki wentylacyjnej, jeśli nic nie zakłóca wentylacji, kartka powinna przywrzeć do ww. otworu lub kratki.
- Często wietrzyć pomieszczenia, w których odbywa się proces spalania (kuchnie, łazienki wyposażone w termy gazowe).
- Nie bagatelizować objawów: duszności, bólów i zawrotów głowy, nudności, wymiotów, oszołomienia, osłabienia, przyspieszenia czynności serca i oddychania, gdyż mogą być sygnałem, że ulegamy zatruciu czadem; w takiej sytuacji należy natychmiast przewietrzyć pomieszczenie, w którym się znajdujemy i zasięgnąć porady lekarskiej.

3 Adresaci Programu.

Czujniki będą zamontowane w budynkach/lokalach mieszkalnych, w których używane są urządzenia grzewcze z otwartą komorą spalania, które w wyniku nieprawidłowej pracy mogą być przyczyną zatrucia tlenkiem węgla.

Udział w Programie jest dobrowolny.

4 Realizacja Programu.

Zakup czujników tlenku węgla zrealizowany zostanie w 2016 r. Szczegółowe zasady realizacji Programu ustalone zostaną zarządzeniem Prezydenta Miasta Kielce.

5 Sposób finansowania Programu.

Finansowanie „Programu ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla STOP DLA CZADU” odbywać się będzie w całości ze środków własnych Miasta Kielce.

6 Koszty realizacji Programu.

Przewidywany koszt zakupu jednego czujnika wyniesie ok. 50 zł brutto, co przy szacunkowej ilości 17 tysięcy budynków/lokalii mieszkalnych, których dotyczyć będzie Program daje przewidywany koszt całkowity realizacji w kwocie ok. 880 tys. zł.

7 Procedura zamówienia.

Zakup czujników tlenku węgla w ramach realizacji „Programu ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla STOP DLA CZADU” będzie realizowany zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 2164).

8 Sposób dystrybucji czujników tlenku węgla.

Realizacja „Programu ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla STOP DLA CZADU” będzie prowadzona przy współpracy z Miejskim Zarządem Budynków, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, spółdzielniami mieszkaniowymi i Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach.

Czujniki tlenku węgla będą rozprowadzane, instalowane i uruchomiane przez strażników Straży Miejskiej w Kielcach.

9 Materiały źródłowe.

1) Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej – Kampania społeczno-edukacyjna „Nie dla czadu!”

Uzasadnienie
Prezydenta Miasta Kielce
do projektu Uchwały Rady Miasta Kielce
w sprawie przyjęcia „ Programu ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami
tlenkiem węgla – STOP DLA CZADU „

W celu zabezpieczenia bezpieczeństwa mieszkańcom miasta Kielce przed zatruciem tlenkiem węgla opracowany został program osłonowy „Program ochrony mieszkańców Kielc przed zatruciami tlenkiem węgla – STOP DLA CZADU „

Wobec powyższego zachodzi konieczność podjęcia niniejszej uchwały.